

навчання залишалась б авторитетом, а в разі потреби і доброзичливим порадиником. Микола Іванович глибоко шанує своїх учителів-друзів, і сам для багатьох став учителем і другом-порадиником.

Та найвище задоволення від праці він отримує, коли в тиші майстерні з під руки на білизні паперових аркушів проступають народжені уявою, а часом ніби незалежно від волі автора, композиції-образи. Для нього, людини дуже компанійської, ці хвили творчого усамітнення є найшасливішими. Тоді працюється легко, аж весело. Тільки б ніхто не порушив цієї бажаної прекрасної миті... Розбурхана творча уява побуджує до невинних пошуків нових і нових варіантів композиційних побудов, образних версій. Тоді спрацьовують і спостережлива пам'ять, і душевна вразливість, і здатність гостро схоплювати суттєве у буденних явищах, і, звичайно, знання та багатотрудний досвід.

Ще занадто поволі покращується стан у багатьох занедбаних ділянках нашого життя. Професор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, заслужений діяч мистецтв України Микола Компанець вірить у прийдешній розквіт рідної культури. Художницька одержимість у праці, мистецький талант і громадянська позиція мистця є запорукою і його нових творчих звершень. Позаду — роки копіткої напруженої праці, нелегка життєва і мистецька дорога, сотні графічних аркушів. То — творчий подвиг, сенс мистецької долі, добрий взірець для наслідування молодим. Та думки і почування митця не в минулому, він, як завжди, працює з відданістю справі, до якої причастився з добрих рук таких же, як сам, подвижників.

Ми ж побажаємо Миколі Івановичу, нашому дорогому колезі, видатному художникові, доброму наставникові молодих талантів, сердечній людині стільки творчих сил і здоров'я, аби сповна здійснити все ним задумане.

Володимир Петрашик

аспірант при кафедрі мистецтвознавства НАОМА

Слово про Учителя-ювіляра

(До 70-річчя від дня народження

О. К. Федорука)

Напевне, у кожної людини на житейській дорозі був свій учитель. Одним він дав більше, іншим приділив менше уваги. Справжніх учителів-особистостей, на жаль, не так уже й багато. Мені ж пощастило...

Цього року відзначається ювілейна дата скромного у житті, але глибоко шанованого у культурних колах не лише України, а й далеко за її

межами Олександра Касьяновича Федорука — академіка АМУ, академіка-секретаря відділення образотворчого мистецтва АМУ, доктора мистецтвознавства, професора, завідувача кафедри теорії та історії мистецтва НАОМА, голови спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій... А для мене він ще й найбажаніший Учитель, Наставник і Порадник.

Можна багато говорити про наші дружні стосунки — як учня з учителем, аспіранта з науковим керівником, співробітника редакції журналу “Образотворче мистецтво” з головним редактором цього видання. Пригадуються моменти перших настанов Олександра Касьяновича. Я дуже уважно слухав його, намагався не пропустити жодного слова... А він наголошував: “Ти маєш нагоду і можливість учитися, тож учись, я не мав доброго вчителя”. Даруючи свої чергові книги, професор без вагань підписує: “Моєму юному побратимові”, “Володі на згадку”, “3 нагоди успішного закінчення V курсу”...

Олександр Федорук — то фахівець від Бога, людина доброї, щедрої душі, чуйністю й турботливістю сповнене всерьд його серце. Його шанують професори, під його крилом знаходять прихисток студенти й аспіранти. Він у пошані серед колег. Його глибоко фахові дослідження примножують авторитет української мистецтвознавчої науки.

Вражає цілковита відданість О. Федорука служінню благородній меті — відродженню та збереженню надбань національного мистецтва. Він віртуозний майстер пера, що засвідчують його численні публікації у вигляді монографій, наукових розвідок, блискучих нарисів, присвячених видатним митцям і діячам української культури — Корнилу Устияновичу (К., 1992), Аці Переймі (К., 1996), Василю Хмелюку (К., 1996), Володимиру Січинському (К., 1996), Михайлові Андрієнку (К., 1996), Миколі Бутовичу (К., 2002), Людмилі Морозовій (Київ-Львів, 2003), Петрові Капшученку (К., 2004); процесам культурних взаємин — “Джерела культурних взаємин: Україна у творчості польських художників другої половини XIX — початку XX ст.” (К., 1976), “В колі традицій та авангарду” (К., 1995), “На переломі. Здобутки і втрати: польський нефігуративний та фігуративний живопис 1955–1965-х рр. (К., 1997).

Названими дослідженнями О. Федорук повернув Україні із забуття видатних художників, котрі в силу різних обставин змушені були покинути рідну землю і творити на

О. К. Федорук і його аспірант В. Петрашик

Видання О. Федорука. 1995, 1996 роки

Видання О. Федорука
2002 року

чужині, прославляючи Україну у світі. Останніми роками з-під його пера вийшли фундаментальні монографії “Андрій Чебикін — крила щедрої душі” (2004), “Андрій Бокотей — маестро художнього скла” (К., 2008). Книги вражають широтою охоплення мистецьких процесів в Україні. Вихід у світ кожної з праць вченого стає подією в культурному житті України.

Слід віддати належне ювілярові і як активному громадському діячеві. Обіймаючи поважні службові посади, він є водночас головою та членом редколегій таких видань: “Художня культура. Актуальні проблеми”, “Перетин Знаку”, “Українська академія мистецтва”. А будучи раніше головою Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей, він

поповнив унікальними експонатами художні, історичні, меморіальні музеї, архіви та національні бібліотеки держави. Як професор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури наш ювіляр сьогодні особисто поповнює полиці рідної йому бібліотеки цього навчального закладу.

Олександр Федорук упродовж тривалого часу є знаковою постаттю українського культурного середовища. Людина цілеспрямованих поглядів, вираженої інтелектуальної потуги, твердих переконань, настирного темпераменту, він талановито виявляє себе як чудовий співрозмовник, блискучий лектор, особистість, що володіє кількома іноземними мовами. Кожен його публічний виступ привертає увагу широкої мистецької аудиторії.

Видання О. Федорука
2004 року

Видання О. Федорука, присвячені видатним митцям української культури. 2004, 2008 роки

Навдивовижу влучно О. Федорук уміє віднаходити слова, лексичні звороти, все багатство української мови при усній характеристиці художнього процесу, написанні текстів, виголошенні академічних лекцій. Кожна його чергова лекція з українського чи східноєвропейського мистецтва — немов святкове дійство, наповнене маловідомими цікавими реаліями, поетичними висловлюваннями, мудрими цитатами. Це зацікавлює й спонукає молоде пагіння до творчих пошукових досліджень. Чітко запам'яталися, наприклад, лекції Олександра Федорука про Олександра Архипенка, Михайла Бойчука, братів Кричевських, про Асоціацію незалежних українських митців та інші.

Теплими й хвилюючими є спогади про студентські подорожі до Бахчисараю, Харкова, Львова, Олеська, Золочева, Підгірців, Чернівців, Путили, чарівних куточків Карпат під керівництвом Олександра Касьяновича. Кожна така мандрівка відкривала щось нове, цікаве, збагачувала мистецтвознавчими знаннями.

Професор досвідчено концентрує увагу на актуальних нерозв'язаних проблемах, що сприяє обранню тем курсових, дипломних чи дисертаційних робіт. Будучи переконаним в успішному розвитку мистецтвознавчої науки, захоплено заохочує молодих спеціалістів до написання статей, рецензій, наукових розвідок, до участі в наукових конференціях, обговорення мистецьких проблем.

Окрім науково-дослідницької і педагогічної діяльності, професор О. Федорук захоплюється малюванням. Вирушаючи у різні подорожі, бере з собою зшиток паперу і замальовує усе, що лягає на душу. Він виконав, зокрема, серію цікавих начерків у Парижі, цикл характерних карпатських пейзажів та дерев'яної архітектури тощо.

Від усього серця хочеться привітати дорогого педагога-професора. Низький уклін Вам, Олександрє Касьяновичу, за добрі настанови, за душевні поради, прихильність до молодих, у тому числі й до мене.

Дай Боже Вам здоров'я, славний ювіляре, на многії і благії літа!